

آبونه شرائطی : هریر
ایچون سنه لکی (۲۷۵)
آلی آیلغی (۱۵۰)

نسخه سی ۵ غروشدور .
ایکی نسخه برآراده
(۱۰) غروشدور
سنه لکی ۵۲ نسخه در .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خائنده

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور . درج ایدله یین
یازیلر اعاده اولنماز .

کتابخانه

سر ۱۳۳۰

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

باش محرز
محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

اتبعون اهدکم سبیل ارشاد

بویہ جہ آرقہ لرندہ پاچاورالزلہ ارککلر ، قاینلر ، جوجوقر بر مملکتدن بر مملکتہ سوروکلہ نیر؛ یوللردہ آیاقلری پارچہ لانیردی . شاید قیر باجلانان بر کولہ بپوش دوشرسہ اونی یرہ باتیریرلر ، درینسی یوزونجیہ قور ، اولونجیہ قدر دوکرلردی .

شمالی آمریقانک جنوبی ولایتلرندہ خلاص حربندن مقدم زواللی زنجیلرک دوچار اولدقلری فجایع ، سوداندہ کولہ لکی الغایتمک ایستہ یئرلرک ارتکاب ایتدیکی مظالم اسلامک ایلک زمان اعلانہ صاف خرستیانلرک دوز تحکمندہ کولہ لرک چکدکلری فلاکتلرہ دائر بزہ بر فکر ویرمیلیر . حضرت مسیحک اوزرندن ایکی بیگ سنہ یہ قریب بر زمان کچدیکی حالده هنوز عالم مدینتک اک قوتلی دولترینک برندہ حقیقی ویا موهوم اسباب سیاسیہ بناء حبس اولونان قادیلرک قیرباچ آلتندہ اولدکلرینی کوریورز . [۱]

کولہ لرک حالی بووضعیتدہ ایکن حر آدملر نامی آلان زوالیلرک حالی علی العادہ کویلیلردن دها ای دکلدی . بوحر آدملر بولوندقلری یردن آیریلق ایستہ سہ لر چیفتلکک صاحبہ تضمینات اعطاسہ مجبور ایدیلیرلردی . وارث اولدقلری بر طوپراغی پاک آغیر بر ویرکوی ویرمہ دن الہ کچیرہ مزلردی . اراضی صانین آلمق ایستہ سہ لرینہ بر جزا ویرمکہ مجبور ایدیلر . تابع اولدقلری چیفتلکک صاحبہ بر حصہ ویرمہ نیجہ بغدادلرینی اوکودہ مزلر ، اککلرینی پاپہ مازلر ، کدیسایہ یوزدہ اونق ، قرالہ یوزدہ یکرمیسنی ، سرای مأمورلرینہ دها کوجوک حصہ لرینی ویرمہ نیجہ اککلرینی قالدیرہ مازلردی . تابع اولدقلری چیفتلکک صاحبندن مساعدہ آلامدقچہ اولرندن طیشاری جیقامادقندن باشقہ آن بان کندیسہ منندارانہ خدمتلردہ بولونمہ لری اقتضا ایدردی . شاید اراضی صاحبنک اوغلی ویا قیزی اولہ نیرسہ عہدہ لرینہ ترتب ایدن حصہ اشتراکی ایفایہ مسارعت ایتہ لری لازم کلیردی . فقط حر آدمک قیزی اولہ نیرسہ اولہ ن قیز اولہ کندینی اراضی صاحبہ تقدیم ایتمکہ مجبورلردی . چیفتلکک صاحبی بر بقیہ وس بیلہ اولسہ بو پاک جمیع باربارلنہ قارشی کلزردی . نہایت اولوم بیلہ ، باربارلنک بوزواللی قریبالرینہ بر مدار استراحت اولمازدی . چونکہ حیاندہ انسانلرک ہر انسانیتسزلکنہ دوچار اولان بوسفالزہ دلرہ طوپراق آلتندہ بر یوقدی . بونلر کیجہ نک اک قویو قارا کلغندہ قاجیربایر ویر جوقورہ آتیلیرلردی .

انسانلرک مقدراتہ حاکم اولان سفالت بویہ بر حالده ایدی . فقط سالونلرندہ یاشایان بارونلر ، سرایلرندہ دمکذار اوقات اولان بقیہ وسلر ، کلیسالرندہ اقامت ایدن پاپاسلر انسان کتلہ لرینک بوسفالنی ہیچ قالہ آلمازلردی . قارا کلک بولوطلر ، اوروپا وافریقانک اک کوزل پارچہ لرینی

[۱] رومانوفلر محبسنده .

صارہ شدی . ہر یردہ اک قوتلینک ارادہ سی حق وقانونک معیاریدی . کلیسا ، آیاقلر آلتندہ جیکنہ نلرہ ، ہر تضیقہ دوچار اولانلرہ ذرہ قدر بر معاونتدہ بولونماوردی . کلیسانک تعالیمی جبار قوتلرک آلتندن بشری قورتلارمغہ معارضدی . «آبای اولین» حکومات موجودہ یہ مقاومتی اک بویوک کنناہ اولہ ق تقییح ایتمشلردی . اونلرہ کورہ انسانلرک باشنہ کلہ جک ہرہانکی بر ظلم ، ہرہانکی بر تضیق ، ہرہانکی بر بلا حاکملرینک ظلمنہ قارشی انسانلرک قیامنی تجویز ایتزدی . عیساک خادملری ، حضرت مسیحک رد ایتدیکی اغیا وجبارہ ایلہ تشریک مقدرات ایتمشلردی . بونلر فتودالیزم ایلہ برلشمشلر وارضی صاحبی ، بارون ، لورد اولہ رق فتودالیزمک بوتون بخش ایتدیکی فوائددن استفادہ یہ قوبولمشلردی .

خریستیان اولمایانلرہ ، موسویلرہ ، پت پرستلرہ وسائرہ کلنچہ بونلر خریستیانلرک دور حاکمیتدہ اک فجیع وضعیتدہ ایدیلر . بونلرک قتل عام ایدیلسی ، یاخود کولہ اولہ رق قولالٹاسی تصادفہ باغلیدی . حق نامہ ہیچ بر شیلری یوقدی . بر حیات بیراقلمالری کافیدی . بر خریستیان ، خریستیان اولمایانلہ مناسبت غیر مشروعہ دہ بولونسہ ، چونکہ بر مناسبت مشروعہ موضوع بحث اولہ مازدی - دیری دیری احراق اولونوردی . موسویلر خریستیانلرہ برلکدہ بر سفرہ دہ اوطوروب برلکدہ بیوب ایچہ مزلر ، عینی البسہ یی بیلہ کیہ مزلردی . یہودی چوجقلرینک آنا واپا آغوشندن آشیرنلاری ، یہودی ماللرینک یاغما ایدلماسی ارونلرک ، پاپاسلرک کیفتہ ، یاخود خلقتک تحریک اولونماسنہ تابعدی .

اون یدنجی عصرک نہایتہ قدر وضعیت بوضورتدہ دوام ایتدی . فقط حرطاغندہ ازوایہ چکیلن پیغمبریمزک حریتی وبشرک مساوات فملیہ منی اعلان ایدوب صنفلرک حقوقنی الغا ایتدیکی وسعی قورتاردینی زماندرکہ بر یوزندہ کی ملنلرک زنجیر اسارتی تارمار اولدی . کرچہ پیغم اسلام انبیای حسائرہ عظامک کتیرہ یکی تبلیغات ایلہ کلدی ؛ فقط پیغمبریمز بوتبلیغاتی بالفعل تطبیق واجرا ایتدی .

عمر رضا

یکی علم کلام

لجن سنہ بویوک ملت مجلسی طرفندن امور شرعیہ و اوقاف وکالتہ مربوط اولق اوزرہ تشکیل ایدیلن تدقیقات وتالیفات اسلامیہ ہیئت علمیہ سی ، هنوز اعضاسنی اکال ایتہ مش اولسنہ رغماً ، بویوک بر اثر فعالیت کو ترمش ، مهم مهم اثرلر نشرینہ باشلامشدر .

وارد: بری قدمانك علم كلامی، دیگری متأخرينك علم كلامی. قدما علم كلامی اوجنچی عصر هجریده، متأخرين علم كلامی بشنچی عصر هجریينك نهایتلرنده ظهوره باشلامش ایدی. قدما علم كلامی آنحق دردنجی عصر هجریينك نهایتلرینه ضو غری، متأخرين علم كلامی ایسه آلتنجی عصر هجریينك صوکارنده استکمال ایدلمش ایدی. خلافتانك باشلیجه سی قدما کلامنده معتزله ایله، متأخرين کلامنده فلاسفه ایله جریان ایدر ایدی. متأخرين مسائل مابعدالطبیعه ده حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام اقدمزه اتباع ایدرک معقولات نقطه نظرندن اصول فلسفیه نك اصول دینه معارض اوله بیله جک برقیمت علمییه سی اولمادیغنی ارأه ایتک، جدل طریقله مذاهب فلسفیه آره سنده کی تناقضلری میدانه چیقارمق غایه سی اتهداف ایتمش ایدی. قدما کلامنده مبادی ووسائل، منطقه مبین اوله رق قبول اولونمش ایدی، متأخرين علم کلامنده بالعکس مبادی ووسائل منطقه مطابق ایدی. مع التأسف بو علم کلام اربابی ده کسب ندرت ایتدی. مع مافیه اربابی بولنسه ده ینه بو عصره کوره کافی کلیه جک ایدی. چونکه دائره شموله الیدیغنی فلسفه اوج عصر دن بری منقرض اولمش، یرینه یکی فلسفه اقامه اولونمشدی. بو حالده علم کلامک ده یکی رشکل اکتساب ایتمش طبیعی ایدی. ایشته بوضرورنی نظر اعتباره آلا ن تدقیقات وتالیفات اسلامییه هیئت عامیه سی یکی بر علم کلامک یازلمسنی تحت وجوده کورمشدر.

یکی علم کلام نه طرز اوزره تحریر اولونمشدر؟

— یکی علم کلام اصل مقصود اولان توحید باری باینده مخاطبک آکلایه بیله جکی رطرز ایله، طرز نوین ایله استدلاللری عمده قلمش، برطاقم دلائل جدیده ارأه ایتمشدر. توحید باری نك ا کمل وسائلی اولان نبوت محمدیه باینده اهل بصائرک سلوک ایتدکری خوارق حسیه طریقنده فلسفه جدیددن استفاده ایلشدرد. فن ایله، تجربه ایله اثباتی قابل اولمیان خصوصاتک امکاتنی یکی منطق ایله، منطق تطبیقی قواعدی ایله اثبات ایلشدرد. نه ی قبول ایتمش ایسه عن برهان قبول ایتمش، نه ی رد ایتمش ایسه ینه عن برهان رد ایلشدرد. هر کسک قورقدیغنی اسقولاستیک مدافعاتی قالدیرمش، یرینه مه تود دائره سنده مدافعه اقامه ایلشدرد. فلسفه حاضره ایله لزومی درجه سنده برابر ایتمش، هم منطق صوری بی، هم منطق مادی بی النده طوتمشدر.

یکی علم کلامدن هانسی قسملر طبع اولونیور؟

— یکی علم کلام درت کتاب اوزره ترتیب اولونمشدر. درت کتابدن برنجی ایله ایکنجیسی هیئتمز جه تدقیق اولنمغه بوراده انلر طبع اولونمقده در. برنجی کتساب مقدمه بی، ایکنجی کتاب الهیاتی، اوجنچی کتاب سمعیاتی، دردنجی کتاب بر خاتمینی محتوی اوله جقدر. ان شالله یک یاقین بر زمانده برنجی وایکنجی کتابلر ساحه انتشاره وضع اوله جقدر.

هیئت مشارالیه نامنه نشر اولونان ایلاک کتاب، اعضادن م. شمس الدین بک افدینک (تاریخ اسلام). دائر تحریره باشلامش اولدقاری بویوک ومفصل انرک برنجی جلدیدر. بو اثر حقنده آریجه ایضاحانده بولونه جغز.

نشر اولونان ایکنجی کتاب ده هیئتک رئیس فاضلی شیخ عبدالعزیز چاوش افندی حضرت تلرینک (ایچکینک حیات بشرده آجیدنی رخنه لر). دائر مهم تدقیقاتی احتوا ایدن بر رساله سی در.

بولردن باشقه اعضادن فرید بک افدینک (علم اخلاق) ی، ازمیرلی اسماعیل حق بک افدینک انغلیقان کلیساستنه جواب اولمق اوزره (الجواب السدید فی بیان علم التوحید) ایله (یکی علم کلام) ی، م. شمس الدین بک افدینک ده (فلسفه اولی) سی طبع اولونمقده در. بو اثر لر یاننده فاضل شهر اسماعیل حق بک افندی حضرت تلرینک (یکی علم کلام) ی بر اهمیت مخصوصه بی حائر اولدینی جهته بو اثر حقنده شیمیدین بعض ایضاحانده بولونمقنی مؤلف محترمندن رجا ایتدک. استاد محترم صور دیغمز سؤالاره جواب ویرمک لطفنده بولوندیله. بوتون مسلمانلری، بالخاصه منور کنجلیری یک زیاده علاقه دار ایده جک اولان بو اثر حقنده مؤلف محترمی ایله وقوع بولان ملاقاتی بوجه آتی درج ایدیورز.

علم کلام عصره کوره تبدل ایده بیلمی؟

— علوم عصریه علم کلامده مستعمل اولان ادله نك احوالی تعدیل ایدر، توسیع ایدر. علم کلامک مبادیسی و وسائلی احتیاج عصره کوره دکشیر. خصم بشقه لشدقجه، مماندد کشدکجه علم کلامک صورت مدافعه سی ده بشقه لشدیر. آنحق علم کلامک مقاصدی اصلا دکشمز. عقائد اصلیة اسلامییه تبدل دن مصوندر.

علم کلام بوکونکی قواعد علییه قارشو نه وضعیتده بولنیور؟

— خصم لر من انی بیلمی که اسلامک هیچ رشیدن پرواسی بوقدر. اسلام قوانین محکمه و قطعیه ایله ثابت اولان قواعد علییه یه اصلا معارض دکلدرد. عقائد اسلامییه مدافعه وظیفه سیله موظف اولان علم کلام عصره کوره مقرر اولان قواعد عامیه بی وقوانین فلسفیه بی استعمال ایدر. حریت انظار، استقلال افکار اساسنه رعایت ایدرک عقائد جلیله اسلامییه تعرضدن مصون براقیر. عقائد اسلامییه ایله قابل توفیق اولمیان قوانین فلسفیه بی رد ایدر. مذاهب ملیه ومسالك فلسفیه بی استکناه ایدر.

یکی بر علم کلامه احتیاج وارمیدر؟

— اوت احتیاج واردر. معلوم اولدینی اوزره اکثریت عظمایی تشکیل ایدن اهل سنت وجماعت آره سنده ایکی نوع علم کلام